higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

BESTUUR: BOERDERY N5

15 NOVEMBER 2018

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 A
1.2 C
1.3 B
1.4 A
1.5 D
1.6 C
1.7 D
1.8 B
1.9 C
1.10 A

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 2

2.1 Onwaar
2.2 Onwaar
2.3 Waar
2.4 Waar
2.5 Onwaar
2.6 Waar
2.7 Waar
2.8 Waar
2.9 Waar
2.10 Onwaar

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 3

3.1	3.1.1	E		
	3.1.2	D		
	3.1.3	C		
	3.1.4	F		
	3.1.5	A		
			(5 × 1)	(5)
3.2	3.2.1	Alleeneienaarskap		(1)
	3.2.2	• Akte van Oprigting • Akte van Inkorporasie		(4)
	3.2.3	Akte van Inkorporasie		(2)
	3.2.4	• Oordrag word vereenvoudig • Kontinuïteit word vereenvoudig • Beperkte aanspreeklikheid • Boedelbelastingvoordele • Moontlike toename in doeltreffendheid		
			(4 × 2)	(8)
				[20]
			TOTAAL AFDELING A:	**40**

AFDELING B

VRAAG 4

4.1	4.1.1	A – Skepping van ‘n organisasie B – Ekonomiese innovering C – Strewe na wins in die sektor waarop die mark fokus	(3 × 2)	(6)
	4.1.2	• Skepping van nuwe produkte • Bekendstelling van nuwe produksiemetodes • Toetrede tot nuwe markte • Aanskaffing van nuwe voorraadhulpbronne • Industriële herorganisasie		(5)
4.2	4.2.1	Onbeheerbaar		
	4.2.2	Beheerbaar		
	4.2.3	Beheerbaar		
	4.2.4	Beheerbaar		
	4.2.5	Onbeheerbaar		
			(5 × 2)	(10)

4.3 Kombineer produksiefaktore

- Enige sakeonderneming is ‘n kreatiewe aktiwiteit waar verskillende produksiefaktore aangewend word om die eindresultaat te lewer.

Bepaal belonings vir produksiefaktore

- Dit is die verantwoordelikheid van die entrepreneur om die randwaarde van die verskillend produksiefaktore te bepaal.

Beplan die organisering

- Die entrepreneur is verantwoordelik vir die beplanning van die verskillende bestuursfasette, i.e. finansies, bemarking, menslike hulpbronne, en produksie.

Neem risiko’s

- Die bereidheid om risiko’s te neem is een van die uitstaande eienskappe van ‘n entrepreneur.

Uitbreiding van onderneming

- Die entrepreneur is verantwoordelik vir die uitbreiding en vooruitgang in die besigheid. (10)

4.4

- Motiveer om te presteer
- Positiewe selfbeeld
- Aanvaarding van risiko’s
- Vindingrykheid
- Najaag van onafhanklikheid
- Intelligensie en formele onderwys (Enige 5 × 1) (5)

4.5

- Swak bemarking
- Onaantreklike produkte
- Lae gehalte
- Hoë pryse
- Verkeerde verkoopsvoorspellings (4 × 1) (4)

[40]

VRAAG 5

5.1.
- Implementeer groot, omvattende besluite as kleiner stappe.
- Bereken die kontantvloei teen ‘n reeks pryse.
- Hou kontantvloei- en finansiële rekords.
- Tref reëlings vir die terugbetaling van langtermyn finansiële lenings.
- Handhaaf ‘n gesonde finansiële posisie.
- Sorg vir ‘n krediet- of kontantreserwe gelyk aan die bedrag wat nodig is.
- Diversifiseer produksie.
- Gebruik laebelegging-produksiestelsels.
- Beperk produksierisiko’s.
- Koop ‘n omvattende versekeringspolis.
- Hou masjinerie en toerusting deurentyd in ‘n goeie toestand. (Enige 8 × 1) (8)

5.2 Tegnologiese ontwikkelings✓
- Deurlopende ontwikkeling deur die regering,✓ industrie en boere in nuwe saadkultivars, onkruiddoders en plaagdoders.✓

Ekonomiese veranderinge✓
- Die vraag na landbouprodukte,✓ die plaaslike en internasionale verskaffing van goedere, prysfluktuasies in insetkoste, rentekoerse vir finansiering, en ‘n inflasiekoers wat prysveranderinge noodsaak.✓

Politieke veranderinge✓
- Wetgewing, beleid om land terug te gee, en politieke beleid met betrekking tot die vraag na landbouprodukte. ✓✓

Sosiale veranderinge✓
- Veranderinge in die gedrag en samestelling van die bevolking of gemeenskap wat die boer beïnvloed is:✓ toename of afname in bevolkingstal.✓ (12)

5.3
- Verhoogde mannekragdoeltreffendheid as gevolg van ‘n beter uitleg van die gebou
- Latere toevoegings tot die gebou kan dalk meer effektief wees
- ‘n Nuwe en moontlik beter terrein
- Laer onderhouds- en herstelkoste
- ‘n Beter algemene voorkoms (5)

5.4
- Keuse van gewasse
- Produksiestelsel wat gebruik word
- Vlak van tegniese bevoegdhede
- Omvang van produksie
- Insetkoste
- Uitset (Enige 5 × 1) (5)

5.5
- Wat is die boer se toekomstige doelwitte?
- Wat is die boer se sterkpunte en swakpunte?
- Watter hulpbronne het die boer tot sy beskikking om hierdie doelwitte te bereik?
- Wat is die kenmerke van die boerderyomgewing?
- Watter strategiese geleenthede is teenwoordig in die onmiddellike omgewing?
- Hoe kan die boer hierdie geleenthede benut deur van sy onderneming se sterkpunte gebruik te maak?
- In watter mate sal die strategie aangepas word om hierdie geleenthede te benut?
- Hoe sal die nuwe strategie geïmplementeer word?
- Watter beheermaatreëls kan daargestel word om die kans op sukses te verhoog? (Enige 5 × 2) (10)

[40]

VRAAG 6

6.1
6.1.1 legataris
6.1.2 substitusie
6.1.3 Intestate
6.1.4 kodisil
6.1.5 lasbepaling
6.1.6 R600 000

(6 × 2) (12)

6.2
- Testateur bemaak nie volle eiendomsreg aan ‘n persoon nie
- Onderhewig aan vruggebruik ten gunste van ‘n derde persoon
- Vir ‘n tydperk van so lank as wat die persoon lewe
- Vruggebruiker het die reg om die materiaal in besit te neem
- Kan die vrugte daarvan geniet
- Boerdery voorsien in die onderhoud van die eggenoot
- Persoonlike reg
- Kan nie die reg oordra nie
- Moet die materiaal (plaas) in dieselfde toestand hou
- Afsonderlike waarde word op vruggebruik geplaas
- 12% van markwaarde x sekere faktor (Enige 8 × 1) (8)

6.3
- Geteken deur testateur/testatrise✓
- As testateur net ‘n merk✓ maak of as dit geteken is deur iemand anders/sertifikaat van magistraat,✓ vrederegter, kommissaris van ede of notaris.✓
- Twee of meer getuies teenwoordig✓
- Geen voordele ontvang nie/minstens 14 jaar oud✓
- Getuies moet ook teken✓
- In die teenwoordigheid van testateur/testatrise
- Elke bladsy moet geteken wees✓
- Op dieselfde manier✓
- Latere kansellasies, toevoegings, veranderinge moet aan dieselfde vereistes voldoen✓ (10)

6.4 6.4.1 Meester van die Hooggeregshof (1)

6.4.2
- Kennisgewing van afsterwe
- Doodsertifikaat
- Identiteitsdokument
- Voorlopige inventaris
- Testament (5)

6.4.3
- Tussenkurator om bates in veilige bewaring te hou
- Die meester stel ‘n eksekuteur aan
- Hou die boedel se bates in veilige bewaring
- Vorder skulde daarteen in
- Betaal verpligtinge
- Sien toe dat ‘n behoorlike verdeling gedoen word (4)

[40]

QUESTION 7

7.1 7.1.1
- Korttermynversekering
- Moontlike verliese
- In dieselfde posisie geplaas
- Word vergoed vir werklike verliese
- Verseker tot die volle waarde (5)

7.1.2
- Langtermynversekering
- Definitiewe gebeurtenis
- Tyd van gebeurtenis
- Bied sekuriteit aan afhanklikes
- Maak voorsiening vir die toekoms (5)

7.2 7.2.1 Die versekerde bedrag word slegs betaal wanneer die versekerde sterf.

7.2.2 Hierdie versekering word meestal uitgeneem waar die behoefte van die versekerde tydelik van aard is.

7.2.3 Dit is ‘n lewenspolis waarin ‘n afnemendetermyndekkingspolis geïnkorporeer is.

7.2.4 Dit is ‘n polis waar die versekerde bedrag, plus bonusse, waar lewensdekking nie ingesluit is nie, slegs ná die gestipuleerde tydperk uitbetaal word.

7.2.5 Die versekerde bedrag word by die verstryking van ‘n voorafbepaalde tydperk of by die vroeë afsterwe van die versekerde uitbetaal.

(5 × 3) (15)

7.3
- Hierdie polisse verskil van gewone polisse.
- Die premies is belastingaftrekbaar van inkomste tot die maksimum bedrag.
- Die opbrengs wat deur die polis gegenereer word, is weer belasbaar wanneer dit uitbetaal word.
- By aftrede is een derde van die geld beskikbaar en is belastingvry.
- By vroeë afsterwe van die versekerde is alle betalings wat aan die fonds gedoen is plus die persentasie saamgestelde rente betaalbaar.
- Een derde van die res is belastingvry.
- Die totale opbrengs is betaalbaar in die vorm van ‘n enkele kontantbedrag.
- Die enkelbedrag in kontant is tot ‘n sekere bedrag belastingvry.
- Die balans is betaalbaar in die vorm van ‘n annuïteit.
- Aftree-annuïteite is gemik op private ondernemings, boere en professionele persone. (10)

7.4 7.4.1 Uitbetaling✓ = $\frac{600\,000 \times 50\,000}{900\,000}$✓

= 33 333,33✓ (4)

7.4.2 Onderversekering (1)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou